

● KAKS KOOLI ALUSTAVAD HILJEM

Suurem osa kooole jätab tundide algusaja muutmata

Senisest hiljem saavad uuel õppeaastal kooli minna Haapsalu linna algkooli ja Läänemaa ühisgümnaasiumi õpilased.

MALLE-LIISA RAIGLA
malleliisa@le.ee

Teistel koolidel jääb kas tundide algusaeg samaks või ei ole neis veel otsust langetatud.

Ainus kool, kes kindlasti lükab tundide alguse kella üheksaks, nagu seadus sätestab, on Läänemaa ühisgümnaasium.

„Plaanime alustada nii, nagu määruses kirjas. Hoolekogu pole ühtki teist ettepanekut teinud,” ütles ühisgümnaasiumi direktor Gina Metssalu.

Metssalu sõnul lähtub kool uuringuist, et tundide hilisem algus on vajalik eriti teismeliste. „Tahame oma noortele parimat,” ütles ta. „Loodame, et kogukond saab sellest aru.”

Läänemaa teise riigigümnaasiumi, Noarootsi gümnaasiumi direktor Laine Belovas ütles, et kool võiks tundidega kell 9 alustada siis, kui bussigraafikud muutuvad. „Kui ei muutu, peame ministeeriumilt eraldi loa taotlema,” ütles ta. Praegu algavad koolis tunnid kell 8.40.

Sama juttu rääkis Noarootsi kooli direktor Katrin Karm, kelle sõnul kindlat otsust veel pole. Lääne-Nigula haridusosakonna juhataja Solveig Edasi sõnul jäädakse pigem siiski kell 8.40 algavate tundide juurde.

Põhikool võttis mõtlemiseks aega

Senisest hiljem algab septembrist õppetöö Haapsalu linna algkoolis, mille hoolekogu otsustas esmaspäeval, et koolipäev algab ja lõpeb senisest 20 minutit hiljem. Kui siiani tuli jütsidel alustada kell 8.10, siis 1. septembrist 8.30.

„Olen selle kompromissi üle õnnelik,” ütles algkooli direktor Malle Õiglas.

See on justkui üleminekuaeg, sest algkool on võtnud eesmärgiks alustada järgmise aasta sügisest koolipäevaga kell 9. „Sisulised muutused võtavad rohkem aega. Ei taha ainult linnukest kirja saada,” ütles Õiglas. Tema sõnul haka-

Haapsalu linna algkooli õpilased lähevad sügisel senisest 20 minutit hiljem kooli.

MALLE-LIISA RAIGLA

Koolipäeva algus

Kool	Praegu	Sügisest
Haapsalu põhikool	8	Ei muutu
Ridala kool	8	Ei muutu
Uuemõisa algkool	8.15	Ei muutu
Vormsi kool	8.15	Pole teada
Risti kool	8.25	Ei muutu
Haapsalu linna algkool	8.10	8.30
Viigi kool	8.30	Pole teada
Taebla kool	8.30	Ei muutu
Oru kool	8.30	Ei muutu
Noarootsi kool	8.40	Töenäoliselt ei muutu
Noarootsi gümnaasium	8.40	Sõltub bussigraafikust
Palivere-Martna kool	8.45	Ei muutu
Läänemaa ühisgümnaasium	8.05	9
Kullamaa keskkool	9	Ei muutu

takse küll selle eesmärgi suunas liikuma, kuid kindlat lubadust, et poolteise aasta pärast alustatakse kell 9, ta ei andnud.

Veidi mõtlemisega lubas võtta Haapsalu põhikooli hoolekogu, kes kogunes kolmapäeva õhtul ja langetas otsuse pärast ajalehe trükki minekut. Hoolekogu esimees Mari-Liis Parbus ütles enne koosolekut, et kogu lähtub otsustades perede vajadustest ja koolipäeva hilisem algus nõuab sisulisemaid muutusi koolipäeva.

Ehkki põhikoolis jääb algusaeg tõenäoliselt samaks, sõnas Par-

bus, et aasta jooksul arutatakse teemat edasi ja võib juhtuda, et 2027. aasta septembrist algavad tunnid hiljem kui kell 8.

Päev ei tohi pikeneda

Nii Õiglas kui ka Parbus ütlesid, et tuleb leida lahendus – kui koolipäev algab tund aega hiljem, ei tohiks see lõppeda tund hiljem. Algkooli hoolekogu on teinud küll ettepaneku pika tunni rakendamiseks, kuid Õiglas sõnul tuleb sel juhul arutada spetsialistidega, sest algkoolis on haridusliku erivajadusega ehk HEV-klasse.

Et HEV-õpilastele pikemad tunnid ei sobi, kinnitas ka Viigi kooli direktor Kristi Kivipuur. Mis kell Viigi koolis uuest õppeaastast tunnid algavad, ta veel ei teadnud, sest hoolekogu koguneb 24. märtsil.

Kivipuuri sõnul on nii kooli töötajad kui ka õpilased senise, 8.30 algava koolipäeva poolt ning seda näitavad ka lapsevanemate küsitluse siiani laekunud tulemused.

Samuti tõi Kivipuur välja, et Lääne-Nigulast Viigi koolis käivad õpilased on seotud Oru ja Taeb-la kooli transpordiga. Viimased aga jätsid oma algusaja samaks. Just transpordi tõigi koolipäeva alguse muutmise põhjusena välja Taeb-la kooli direktor Jaanus Mägi.

Mäe sõnul on 8.30 algav koolipäev optimaalne. „Pool tundi ei annaks suurt võitu,” ütles Mägi.

Aeg jääb samaks

Uuemõisa algkoolis, Ridala põhikoolis ja kõigis Lääne-Nigula koolides otsustasid hoolekogud, et koolipäev algab samal ajal nagu seni.

Uuemõisa kooli direktor Maia Tohver tõi välja, et senise koolipäeva alguse jätkumist soovis 81 protsenti küsitlusele vastanud vanematest. „Meil ei käi lapsed ainult Haapsalust, vaid ka kaugemalt ja kui vanem peab kell 8 tööle minema või teise lapse lasteada viima, on see kõige sobivam aeg,” ütles ta.

Ridala kooli direktori Milve Viigandi sõnul tõi üks vanem välja, et koolipäeva hilisema algusega jääks lapsel kvaliteetaega vanematega vähemaks.

Sellest õppeaastast viidi muutused sisse Martna ja Palivere koolis, kus tunnid algavad juba eelmisest õppeaastast hiljem – 8.45 – ning kus on lisaks topelttunnid. Direktor Kädly Künnapu sõnul võetakse veel aasta uue korraga harjumiseks ning võibolla lükatakse kooli algusaega hilisemaks 2027. aasta sügisest.

Vormsi kooli algusaja asjus tuleb otsus esmaspäeval.

Lääneranna võtab 1,2 miljonit eurot laenu

Lääneranna vallavolikogu täna- sel istungil otsustavad volinikud, kas võtta 1,2 miljonit eurot laenu.

Sisuliselt on tegu sama laenu- ga, milleks eelmine vallavõim kaks korda luba ei saanud, sest volikogus ei õnnestunud kvoorumit kokku saada. Et laenu võtta, pidanuks otsuse poolt olema 11 volinikku. Septembris oli otsuse

Lõviosa 1,2 miljoni euro suurusest laenust neelab järelmaks Lääneranna gümnaasiumi ehitajale.

LÄÄNERANNA
GÜMNAASIUM

poolt üheksa, oktoobris kümme volikogu liiget. Hääli ei saadud kokku, sest toonase koalitsiooni liikmed ei tulnud istungile kohale.

Homme on 1,2 miljoni euro suurune laen taas päevakorras, sest investeeringuteks raha ei jätku. Lõviosa neelab järelmaks Lääneranna gümnaasiumi ehi-

tajale, aga ka teised investee- ringud, näiteks Lõpe klubi ligi miljoni euro suurune remont, mille omaosalus on 300 000 eurot.

Järelmaks Lääneranna gümnaasiumi ehitajale neelab aastas 1,1 miljonit eurot. „Sel aastal, järgmisel ja osal ülejäämisest aastast,” ütles Lääneranna vallavanem Tari Sits (Isamaa) Lääne Elule eile.

Kokku tuleb ehitajale maksta 2,8 miljonit eurot. „Saame hak- kama kuskilt ei pea,” ütles Sits laenu kohta. 2024. aastal laenas toonane vallavalitsus koolima- ja ehitamiseks Luminorist veidi üle kaheksa miljoni euro, nüüd lisandub sellele 1,2 miljonit eurot.

KAIE ILVES

● JUHTKIRI

Pool rehkendust

Nagu näitab tänavaküsitlus tänases lehe-
numbris, on koolitundide algusaeg
teema, mis puudutab kõiki. Kes ise
koolis ei käi ega ole õpetaja või kooli-
lapse vanem, sel on lapsed kooliikka jõudmas või
lapselapsed koolis. Või on tal mälestus omaenda
noorpõlvest, sest kooliminekuks oleme taluma-
tult vara üles ärganud me kõik.

Teadlaste uuringud on näidanud, et hilisem koo-
lipäeva algus tuleks lastele kasuks. Sellest lähtu-
des on ka haridusministeerium määranud kooli
alguse uuest õppeaastast kella üheksaks. Minis-
teerium on jätnud koolidele mõningaid määru-
se täitmisest kõrvalepõiklemise võimalusi, mis
tegelikult peaksid olema erandid üldreeglist ja
väga hästi põhjendatud.

Ülevaade Läänemaa koolidest tuvastab aga, et
siin saab septembrist kell 9 algav kool olema üsna
erandlik ja reegliks muutub pigem mõnel muul
ajal, aga varem algav koolipäev. Aastapäevad on
koolidel, koolipidajail ja hoolekogudel olnud aega
selle teema üle järele mõelda. Teha ettepanekud,
kuidas koolipäev siiski klappima saada, nii et hili-
sema alguse puhul ei läheks lõpp ülearu venima.
Mitmes koolis üle Eesti on näiteks edukalt raken-
datud täielikult või osaliselt topelttunde – pikem
õpe, pikemad pausid, aga kokkuvõttes lühem ja
kompaktsem koolipäev.

Meile aga tundub, et kogu seda planeerimisaega
on kulutatud pigem juurdlemisele, kuidas küll
saaks vana süsteemiga jätkata. Et mida oleks eran-
di taotlemiseks vaja, selmet mõelda, et äkki kool
polegi sedavõrd erandlik, et vajaks erandit. Või on
tehtud ära kõigest pool rehkendust, nagu õpetaja
Laur Tootsil lahkesti lubas. Selmet teha vajalikud
sammud kogu rehkendusega valmis saamiseks.

● TEISED LEHED

Kohaliku omavalitsemise roll, raha ja vastutus

ERR. Elanikel on kohalikele omavalitsustele suur ootus. Oleme harjunud, et linn või vald korraldab head haridust, hoolitseb abivajajate ja eakate eest, hoiab korras teed, tagab prügi koris-
tamise ning viib ellu head ruumiloomet. See kõik nõuab raha. Samal ajal on Eesti üks Euroopa tsentraliseeritumaid maksu-
riike. Tõstatub küsimus, kas meil on tugev kohalik omavalit-
sus või tugev kohalik haldus. Need ei ole samad asjad, kirju-
tab ERRi portaalis geograaf Rivo Noorkõiv. Kohalikul tasandil
on pea olematu otsustamine oma tulu teenimise üle. Rahan-
duslikus mõttes on omavalitsus keskvalitsuse käepikendus.
Kuna riigi eelarvet survestavad kaitse-, tervise- ja sotsiaalkulu-
tused ning võlakooormus kasvab, ei saa riik enam omavalitsu-
si senises ulatuses rahaliselt toetada. Seetõttu on vaja mõelda,
kuidas anda kohalikele tasandile rohkem tööriistu ja võima-
lusi suuremal määral ise hakkama saamiseks ja vastutuseks.
Omavalitsuste närb olukord finantsautonoomias ei ole
juhus, vaid senine poliitiline valik, mida on teostanud alates
taasiseseisvumisest kõik valitsused sõltumata parteist. Maksu-
võimu Toompealt vallamajja ei ole jagatud. Aga ka omavalitsu-
sed ise pole alati nõudnud maksusüsteemi muutmist ja pigem
on eelistatud raha juurde lunimist olemasolevas õigusraamis-
tikus. On selge, et nii on mugavam ja turvalisem. Vähem ris-
ki, vähem ootusi, vähem leidlikkust ja vastutust. Aga muga-
vus ei tähenda jätkusuutlikkust meie tänases olukorras, mis
on varasemaga võrreldes väga palju muutunud.

See, mis raha sisse toob, suunab käitumist. Praegu pin-
gutavad omavalitsused elanike hoidmisega ja juurde meeli-
tamisega, kuna see suurendab tulumaksu laekumist. Moti-
vatsioon ja vastutus majandusarengu ja töökohtade loomise-
le kaasa aitamisel on kohalikul tasandil märksa tagasihoidli-
kum, märgib Noorkõiv.

● LAUSELAEN

„Elu ei peaks niimoodi minema, et
leiame, et midagi teha ei saa. Suh-
tumine peaks olema pigem, et kui-
das saab ja mis tingimustel.”

Lääne-Nigula vallavanem **Janno Randmaa**. Lääne Elu, 10. märts

100 000 allkirja prügikasti

Praegusele valitsusele on demokraatia pelgalt sõnakõlks. Teistsugust
hinnangut ei saa Reformierakonna ja Eesti 200 koalitsioonile anda
pärast seda, kui ligi 100 000 Eestimaa inimese allkirjad toiduainete
käibemaksu langetamise toetuseks tuimalt prügikasti visati.

Meenutuseks – riigikogu
rahanduskomisjon otsus-
tas Annely Akkermanni
(Reformierakond) eest-
vedamisel ja koalitsioonisaadikute
heakskiidul, et rekordilise häälear-
vu kogunud petitsioon ei vääri seda,
et parlamendi täiskogu ehk 101 lii-
get selle üle hääletaks. Selle asemel
otsustati algatuse menetlus kabineti-
vaikuses lihtsalt lõpetada.

Eesti vabariigi põhiseaduse koha-
selt on kõrgeima riigivõimu kandja
rahvas, kuid koalitsioon näitas oma
tegevusega, et neil on sellest sügavalt
suva. Kui palju peab petitsioonil ole-
ma allkirju, et seda tõsiselt võetaks?
200 000? Miljon?

Toidu kõrge hind on elektriarvete
kõrval üks suuremaid lahendamist
vajavaid probleeme. Tegelikult on
need kaks omavahel tihedalt seotud.
See, et tuba oleks soe ja valge ning ini-
mestel oleks toit laual, ei tohi olla aast-
tal 2026 midagi kättesaamatut. Mida-
gi sellist, et peaks iga päev kalkuleeri-
ma, kas saab seda endale lubada või
mitte. Pean silmas inimeste esmava-
jadusi, mitte restoranides söömist ega
basseinide kütmist.

2019. aasta lõpust 2025. aasta augus-
tini on toidu hinnad kallinenud Ees-
tis 57 protsenti ja kasvutempo jätkub.
Veebruaris tõusid tarbijahinnad võr-
reldes eelmise aastaga 3,2 protsenti
ning võrreldes jaanuariga 0,75 prot-
senti. Statistikaameti kinnitusel on
hinnatõusu taga toidukaupade kal-
linemine, mis moodustab inflatsioo-
nist märkimisväärse osa.

Mujal Euroopa Liidus
pidurdatakse inflatsioo-
ni just nimelt maksu-
leevendustega, Eestis
aga teeme risti vastupidi. Probleem
on olnud terav juba pikka aega, kuid
mida on ette võtnud valitsus? Mitte
midagi. Eesti (keskmise netopalk

JANA GUZANOVA
toidukaupade
käibemaksu
langetamise
algatuse eestvedaja

1600 eurot) on Euroopa Liidus ainus
riik peale Taani (keskmise netopalk
2800 eurot), kes ei kehtesta toidule
käibemaksuerisusi.

Inimeste toimetuleku parandamise
huvides suutis Läti valitsus reageerida,
alandades põhitoiduainete käibemak-
su 21 protsendilt 12 protsendile täna-
vu juulist 2027. aasta juunini. Refor-
mierakond ja Eesti 200 vaatavad aga
pealt, kuidas kohalike toidukaupade
müügituht vaheneb – inimesed on
sunnitud ostma vähem kvaliteetset
importkaupa –, söögikohad sulgevad
uksed ning majandus tammub paigal.

Aasta lõpus viibisin Itaalias
ja Prantsusmaal ning võt-
sin südameasjaks aru saa-
da, kuidas nendes riikides
käsitletakse toidule kehtestatud käibe-
maksu. Itaalias on toiduainetele neli
käibemaksumäära, mis on ostutšekil
ka eraldi ridadena välja toodud – neli,
viis ja kümme protsenti ning standard-
määr 22 protsenti. Neli protsenti kehtib
esmatarbetoitudele ehk kõigile põhitoi-
duainetele, mida pole töödeldud. Viis
protsenti kehtib toidukaupadele, mis
ei kuulu esmatarbetoitude sekka, kuid
on toiduvalmistamisel tähtsad – värsked
ja kuivatatud lühid ning trühvliid.
Väga itaallaslik lähenemine.

Kümme protsenti kehtib töödel-
dud toiduainetele ja koheseks tarbi-
miseks mõeldud toitudele. Näiteks
prosciutto, mida kliendile spetsiaal-
selt viilutatakse, eraldi pakendatakse
(tihtilugu antakse veel maitsta), on
pisut kõrgema maksumääraga kui
letis juba pakendatud *prosciutto*. Kõr-
gem maksumäär kehtib veel poolfab-

rikaatidele ja valmistoitudele. 22 prot-
senti kehtib alkoholile ning mõnin-
gatele imporditud luksuskaupadele
nagu kaaviar jms. Esialgu võib Itaa-
lia süsteem tunduda justkui keeruli-
ne, kuid tegelikult on see ruttu hoo-
matav ja üsnagi loogiline, tuginedes
vajaduspõhisele maksuhierarhiale.

Prantsusmaal on toidukaupadel
kolm maksumäära: 5,5, 10 ja 20 prot-
senti. 5,5 protsenti kehtib kõigile toi-
duainetele. Kümme protsenti kehtib
koheseks tarbimiseks mõeldud toi-
dule. 20 protsenti ehk standardmäär
kehtib taas alkoholile ja luksuskau-
padele nagu kaaviar ja osa šokolaade
ning huvitaval kombel ka taimsetele
rasvadele ja margariinidele.

On tähtis esile tuua, et nii
Itaalias kui ka Prantsus-
maal rakendub kümneprot-
sendine käibemaks res-
toranidele ja toitlustusettevõtetele.
Madalama käibemaksumäära mõju
on ilmselge – kuidas muidu selgita-
da, et Pariisi kesklinnas saab hubases
brasserie's steiki, piprakastet ja kodu-
seid friikartuleid nautida 19.80ga. Ees-
tis peab aga papptaldrikul kotleti ja
kartulipudru eest Nõmme burgeri-
putkas maksma 18.50.

Hiljuti kuulsin meeldejäavat ütlust:
„Kui keegi oleks 20 aastat tagasi öel-
nud, et mul on odavam istuda koh-
vikus Champs-Élysées'1 kui Tallinna
kesklinnas... Kus me selle vale pöör-
de sooritasime?”

Me peame mõistma, et ühetalolise
käibemaksumäära süsteem on küll liht-
ne, kuid pole õiglane ega jätkusuut-
lik. Me peame oma süsteemiga liiku-
ma 21. sajandisse. Euroopa Liidu käi-
bemaksudirektiiv lubab liikmesriiki-
del rakendada vähendatud käibemak-
sumäära teatud kaupadele ja teenus-
tele just nimelt sotsiaalse tasakaalu
ning majanduslikust olukorrast tin-
gitud paindlikkuse tagamiseks.

● TÄNAVAKÜSITLUS

Mis kell peaks koolipäev algama?

AIVO

Praegu on nii, et eriti väikestel kooli-
põnnidel tiritakse tekk juba esime-
se kukealulga pealt ja krauhti koos
ema-isaga uksest välja. Koolipõnn
peab kõik õppetükid läbima, pärast
ruttab huviringidesse ja kui ta siis
tühjaks pigistatuna lääpa-lääpa koju
jõuab, on ema-isa juba ammu seal.
Vanemad saavad oma töö eest pal-
ka, aga pisipõnni pikk päev ei too mi-
dagi sisse, pigem tuleb peale maks-
ta. Mina küll ei tahaks tänapäeval
koolilaps olla.

ANDRES

Mina tahtsin omal ajal võimalikult
kaua magada. Nii et pakuks, et võiks
olla kell 9, aga see sõltub paljudest
asjaoludest. Mina pidin kella 7 ajal
tõusma ja jäi nagu unest puudu.

HEIKI

Nii, nagu siiani alanud on. Ei ole va-
ja segada nii, et ühel aastal algab
ühtmoodi ja teisel teistmoodi. Lap-
sed ja vanemad on harjunud ning nii
peaks ta ka edasi olema. Muidu on
nagu kellaga, et kevadel muudetak-
se, sügisel muudetakse ja kogu aeg
on segamini.

HELJA

Arvan, et 8, sest kui vanematel al-
gab tööpäev kell 8, siis kus need lap-
sed muidu on tund aega?

ANGELA

Ma arvan, et 8.10, sest lapsed jää-
vad muidu liiga kaua telefonides-
se ja tulevad siis pea laiali otsas
kooli, kui vanemad lähevad kahek-
saks tööle.

JANNO

Kell 8. Vanemate tööaeg ja las-
te kooliskäimine tekitaks võibolla
muidu mõnede inimeste jaoks to-
pelt sõitmist ja topelt keskkonna-
reostust.

MARJE

Võiks ikka kell 8 hakata. Vanemad
peavad tööle jõudma ja kes ikka kell
9 saab lapsi kooli viia? Normaalne
oleks ikkagi kell 8. See ei anna mi-
dagi, kui viid nad kell 9. Nad on sa-
ma unised ju ikka.

KARL

Äkki 8.30? Siis ei ole liiga vara ega
liiga hilja. Siis on hommikused as-
jad tehtud.

Küsis **MALLE-LIISA RAIGLA**
Pildistas **JUHAN HEPNER**

RIIGIKOGU VALIMISED

EKRE alustas Haapsalust valimiskampaaniat

Aasta pärast toimuvate riigikogu valimiste kampaania sai Haapsalus avalöögi EKRE kõnekoosolekuga, kus esines perekond Helme: Helle-Moonika, Mart ja Martin.

MALLE-LIISA RAIGLA
malleliisa@le.ee

See oli EKRE üle-eestilise kõnetuuri „Ärka, Eesti” üks esimesi koosolekuid. „Kõnetuuri nime põhjus on lihtne: meile on jäänud mulje, et Eesti rahvale on langenud mingisugune võluuni, mingisugune lummus, ära tehtud olek,” selgitas Mart Helme.

Kõik kolm esinejat pidasid umbes pooltunnise kõne. Helle-Moonika Helme rõhus oma kõnes sellele, millest Läänemaa on ilma jäänud: raudteehüendus, töökohad. „Läänemaa inimesed ei taha ega vaja mingit erikohtlemist. Tahaksime lihtsalt õiglast kohtlemist,” ütles Helle-Moonika Helme.

Mart Helme rääkis sellest, et Eestis on suhtumine, et kodanik on püsiva ohu allikas, keda ei saa usaldada. „Ta tuleb täieliku kontrolli all hoida. Kontrollime droonidega, kontrollime kaameratele, kontrollime GPSiga ja kontrollime telefoni pealtkuulamisega, kontrollime arvutis. Kas edasi tulevad kiibid naha alla? Veel edasi on võimalik ajuimplantaate panna, mis ütlevadki, mismoodi peame käituma,” rääkis ta.

Koosolekul tulevaseks peaministriks nimetatud Martin Helme rääkis ent rohkem EKRE valimisprogrammist: kuidas alandada makse ja hindu ning hoiduda immigrantide eest. Ta meenutas ka kolm aastat tagasi toimunud sarnast üritust, kus lubati Eesti päästa. „Hoiatasime maksumõelduse eest, hoiatasime kalli elektri, massiimmigratsiooni, venestamise, homoabielse eest – see kõik on juhtunud,” ütles Martin Helme.

Programm on sama

EKRE programm ja pakutavad lahendused pole aastatega muutunud. „Meil on lahendused ammu välja pakutud. Oleme korduvalt seletanud, mida on vaja teha,” ütles Martin Helme.

Helle-Moonika, Mart ja Martin Helme tutvustasid Haapsalus EKRE vaateid ja lubasid inimesed unest üles äratada.

MALLE-LIISA RAIGLA

Pärast poolteist tundi kestnud kõnesid loeti ette ka inimeste paberil esitatud küsimusi. Üks küsimus oli, et kas Eestis hakatakse tsenseerima nii, nagu seda tehakse praegu Venemaal. Selle peale vastas Helle-Moonika Helme, et tsensuur on ammu kohal, ja Mart Helme lisas, et inimestel on enesetsensuur. „See on marineeritud ajudega mõtlemine, mis meil juba on,” ütles ta.

Teine küsimus oli, et kas EKRE pidi valitsuses olles tegelema teiste tsivilisatsioonide teemaga. Mart Helme sõnul seda päevakorras ei olnud. „Mina ei tea, et oleks saja-protsendilist vettpidavat tõestust sellele, et meil on sisalikinimesi,” ütles ta, kuid lisas, et mõne inimese puhul tal see kahtlus siiski on.

„See on marineeritud ajudega mõtlemine, mis meil juba on,” ütles Mart Helme.

Presidendikandidaati veel ei ütle
Kui Martin Helme reklaamiti välja kui järgmine peaminister, siis

uuriti sedagi, kes võiks olla EKRE presidendikandidaat. „Meil on enda ridades rohkem kui üks väga hea presidendikandidaat, mõni mees on isegi siin,” ütles Martin Helme. Ta nime siiski veel välja ei öelnud, lisades, et selle peab juunis toimuv erakonna kongress kinnitama.

Juttu tuli veel e-hääletamisest, mille vastu soovitas Martin Helme paberikandjal hääletada.

Veel huvitas kuulajaid, kuidas EKRE seisab 60aastaste tööealiste inimeste eest. Selle lahendusena pakkus Martin Helme välja odavtööjõu sissetoomise lõpetamise. See annaks tema sõnul töökoh-

ti neile, kes on praegu kõige haavatavamas seisus: pensionieelikud ja noored, kes alles sisenevad tööturule.

Samuti uurisid inimesed tuulepargi eriplaneeringute kohta. Martin Helme ütles, et tuuleparkide arendusi tuleb veel paar aastat kinni hoida. „Siis on meie võit. See ärimudel on meie silme all kokku kukkumas,” ütles ta.

Üks kuulaja uuris Martin Helme tema sõpruse kohta Ungari peaminister Viktor Orbániga. Viimast kiitis Helme kui suurt Ungari patriooti.

Riigikogu valimised toimuvad järgmise aasta 7. märtsil.

Ministeerium teeb Vormsi laevaliini hankega uue katse

Uue hanke mandri ja Vormsi vahelise ning veel kahe teise laevaliini haldamiseks plaanib regionaal- ja põllumajandusministeerium lähiajal välja kuulutada.

Eelmine hange vedaja leidmiseks mandri ja Vormsi, mandri ja Kihnu ning Hiiu- ja Saaremaa vahelistel liinidel lõppes mullu võitjat välja kuulutamata. Ministeerium pikendas seejärel olemasolevat lepingut Kihnu Veeteedega 2027. aasta sügiseni.

Ministeeriumi ühistranspordi osakonna juhataja Andres Ruubas ütles Lääne Elule nüüd, et hange vedaja leidmiseks plaanitakse välja kuulutada lähiajal. Täpset kuupäeva, millal seda tehakse, ta ei nimetanud.

Kõigile liinidele otsitakse ühist vedajat viieks aastaks. „Hanke eesmärk on leida üks vedaja kõigile laevaliiniidele. Hagnet osadeks jagada ei ole plaanis, sest säilima

Vormsi ja mandri vahel sõidab parvlaev Ormsö.

JUHAN HEPNER

peab laevade ristkasutuse võimalus,” rääkis Ruubas.

Kolmel liinil sõitvad Ormsö, Kihnu Virve ja Soela on sõsarlaevad.

„2024. aasta hankemenetluse oodatust pikemaks kujunemine oli tingitud asenduslaevade vastavuse hindamisest, sest laevad olid teiste riikide registrites. Ministeerium rääkis läbi ka sadamaid hal-

dava ettevõttega AS Saarte Liinid, kes tõstis pakkujale tehtud hinnapakkumistes sadamatasu võrreldes kehtiva lepinguga vähemalt kahekordseks, muutes nii kõigi pakkumiste hindu,” rääkis Ruubas eelmisest, nurjunud hankest.

Olemasolevat lepingut oli Ruubase sõnul vaja pikendada põhjusel, et parvlaeva Kihnu Virve pea-

mootorid saaks õigel ajal ära tellida. „Kuna vedajal on vaja tähtaegselt teha laeva hooldustööd. Ilma sellleta oleks tekkinud juba möödunud aastal reaalne oht, et tarne viibimise korral ei saa laeva liini teenindamiseks kasutada,” lisas ta.

Kihnu Veeteede juhi Jaak Kaabli sõnul on loomulik, et ettevõtte osaleb uuel hankel, kuid lõplik otsus sõltub ikkagi täpsetest hanketingimustest.

Praegu suursaarte ja mandri vahel parvlaevateenust osutava TS Laevade juhatuse esimees Indrek Randveer lausus Lääne Elule, et firma on oma teenusmahu kasvatamisest huvitatud. „Kindlasti tutvume hanketingimustega ja teeme otsuse osalemise või mitteosalemise kohta pärast seda,” lausus ta.

Küsimusele, kas viis aastat on lepinguperioodina optimaalne,

vastas Kaabel, et see on kahe otsaga asi. „Ühest küljest on pikem periood parem, et investeringuid teha, kui rääkida näiteks asenduslaeva vajadusest. Sõltub muidugi sellest, et millist asenduslaeva hankija tahab. Teisest küljest oleme viimase nelja-viie aasta jooksul näinud turbulentsi kütusehindades ja kõikevatu majanduskeskkonda ning selles mõttes on lühem perspektiiv parem. Suudame prognoosida enam-vähem kahte-kolme aastat, edasi on keerulisem,” lausus ta.

Randveeri sõnul on optimaalset lepingu pikkust keeruline hinnata täpseid hanketingimusi teadmata. „Kui hankel osalemine vajab operaatori investeringuid, oleks pikem periood eelistatud, sest see aitab võimalikku investeringute mahtu jaotada pikemale perioodile,” sõnas ta.

JUHAN HEPNER

LÜHIDALT

Veebruaris sündis Läänemaal üheksa last

Veebruaris registreeriti Läänemaal üheksa lapse sünd, mida on ühe võrra rohkem kui mullu veebruaris ja viie võrra vähem kui tunamullu. Tänavu on kahe kuuga Läänemaal sündinud 16 last, sama palju kui aasta varem samal ajal.

Eestis registreeriti veebruaris 654 lapse sünd, neist 324 olid tüdrukud ja 330 poisid. Eestis on kahe esimese kuuga sündinud 21 last vähem kui mullu sama ajaga.

Eelmisel aastal sündis Eestis 9092 last, neist 119 Läänemaal. See on kõigi aegade madalaim sündimus. **Malle-Liisa Raigla**

Elering uuendab Haapsalu alajaama

Elektri põhivõrku haldav Elering plaanib aprillis alustada Haapsalus suure trummi kõrval asuva 110 kV alajaama rekonstrueerimisega.

Eleringi kommunikatsiooniprojektijuht Liis Eiser ütles, et hanke võitnud ettevõtte Leonhard Weiss OÜ on praeguseks projekteerimisega valmis saanud ning et töövõtja taotleb luba ehitusega alustada.

Hankelepingu järgi peab ehitus valmis saama 2027. aasta juuli lõpuks. Hankelepingu maksumus on käibemaksuta 2,9 miljonit eurot.

Eleringi pressiesindaja Kätlin Klemmer ütles mullu Lääne Elule, et alajaam on ehitatud 1986. aastal, mistõttu on paljud seadmed vananenud. „Rekonstrueerimistööde käigus on kavas rajada uus juhtimishoone, jaotusseade, releekaitse, juhtimise automaatika ja abipingsüsteemid ning ühendada ümber kaks 110 kV õhuliini, paigutades kaks uut lõpumasti vana masti asemele,” ütles Klemmer.

Haapsalu alajaama rekonstrueerimine on osa Eesti põhivõrgu varustuskindluse tagamise kavast. **Juhan Hepner**

Omniva vahetab Nõva ja Pürksi automaadi välja

Omniva vahetab Nõva ja Pürksi pakiautomaadid väiksemate vastu, sest senised ei tasu end riigifirma jaoks ära.

Omniva teatel on põhjuseks alamtäituvus: automaatide kaudu liigub vähem pakke, kui lahtrite arv võimaldaks. Kevadisuvel paigaldatavad uued automaadid on väiksemad, aga neil puudub ka maksevõimalus.

„Kui lihtsalt väiksem, siis arusaadav, aga kui kannatab teenuse kvaliteet, siis kaks võimalust on: kas protestida või peale maksta,” ütles Lääne-Nigula abivallavanem Neeme Suur Lääne Elule eile. Suure sõnul läbirääkimised Omniva-ga käivad, aga vaevalt see aitab.

Nõva ja Pürksi said pakiautomaadi, kui Omniva sealsed postiasutused 2022. aasta sügisel kinni pani, sest need ei tasunud ära.

Kaie Ilves

Nõva jõusaali pääseb esialgu tasuta

Lääneranna vallavalitsus soetas Nõva koolimaja spordisali üle 11 000 euro eest jõumasinaid ja esialgu pääseb treenima ilma rahata.

Lääne-Nigula abivallavanem Neeme Suur ütles, et kuna masinad on kohal, siis saavad inimesed neid ka kasutada. „Tasulist kasutamist ei ole veel korraldatud, et kas teha QR-koodiga või veebilehe kaudu,” ütles Suur.

Üle 11 000 euro eest soetatud üheksa uut jõumasinat Nõva osavallakogu ettepanekul.

Lääne-Nigulas on piirkondlikeks väikeinvesteringuteks aastast 320 000 eurot, mis jaguneb kaheksa osavalla vahel: iga osavald saab 40 000 eurot. Osavallakogud otsustavad, mida selle raha eest teha. **Kaie Ilves**

Maskide kõrval pani kunstnik May Aavasalu näitusele 30 aasta tagused maalid.

2 X KAIRE REILJAN

May Aavasalu üleelusuurused maskid tuletavad meelde, et nende taha on lihtne peituda, et näidata end sellisena, nagu näha tahame.

UUS NÄITUS

May Aavasalu üllatab jälle

„Kas nägu on veel identiteet – või juba liides?” küsib kunstnik May Aavasalu Haapsalu kunstikooli galeriis teisipäeval avatud näitusel „Maskid ja profilid”.

KAIRE REILJAN
kaire@le.ee

Seitse üleelusuurust maski, mis kunstikooli galeriisse astujat teravitavad, ei kujuta konkreetseid inimesi, vaid seisundeid või role, mida igapäevaelus kanname. Maski tahab saab peitu pugeda – näidata end sellisena, nagu näidata tahame. Vahel ei tea me ise-gi seda, kas maski taga on päris inimene. „Me ei tea, kes meid petab ja kes on aus inimene,” ütles Aavasalu näituse avamisel.

Eriti kerge on pettuse ohvriks langeda digimaailmas. „Olen internetis kokku puutunud selliste inimestega, kelle nägu on seal küll, ilus pilt ja puha, aga kui hakata guugeldama, kes või mis ta on,

tuleb välja, et see nimi on kusa-gil kalmistul hauakivil,” rääkis kunstnik.

Värske looming

Just küsimusest, keda uskuda ja keda mitte, tõukaski Aavasalu mõte teha oma juubelinäitus maskidest. Näitusel olevad maskid on viimase poole aasta looming, mida täiendavad kolm 30 aastat tagasi valminud maali. „Need on ühed viimased, mis ma maalisin,” ütles kunstnik.

Hiljem on Aavasalu pühendunud keraamikale. Kunstnik tunnistas, et võibolla mõni näitusekülastaja pettub, kui loodetud keraamika asemel tervitavad teda galeriis värviküllased ja omapäraseid maskid, kuid kõigel on oma põhjus.

„Ajaaken oli liiga väike, et jõuda saali keraamikaga ära täita,” põhjendas Aavasalu, kes varem on seetõttu sageli teinud näitusi koos tütre Ursulaga – üks täidab seinad, teine põrandapinna.

Et kunstnik tahtis oma loomingus jääda truuks ruumilisusele, ei haaranud ta näituseks valmistudes kätte pintslit ega hakanud maalima, vaid võttis ette maskid, mida ta varem kunagi valmistanud ei olnud. Alguses oli suur katsetamine, et leida õige kartong, mida annaks niisutades vormida – iga nägu pidid olema oma-moodi ja isikupärane. „Kogu see katsetamine võttis natuke aega,” tunnistas Aavasalu.

Siis tuli lõbusam, aga ka aeganõudvam töö – maskidele ilme

andmine. „Taaskasutus,” ütles Aavasalu ja selgitas, et faktuuri andmiseks kasutas ta kangaid ning lõpliku ilme andis akrüül-värvi ja lisanditega. „Kunstiinimesel on kodus igasugust soga, mida hoiad, et äkki läheb tarvis. Näe, läkski tarvis,” rääkis ta.

Aavasalu tunnistas, et maskide valmistamiseks kulus hulk liimi ja ka näpunahka. „Lõpuks olin juba päris tüdinud, aga kui on lubatud, siis ma teen.”

Kuigi Aavasalu on maskidele nimed andnud, pole näitusel neid lisatud. „See on taotluslik,” ütles ta. „Kui võtta digimaailm, siis nimi võib all olla, aga see ei vasta sellele inimesele,” lisas ta.

Aavasalu sõnul on sotsiaalmee-dia ajastul võimalik omada mitut

nägu korraga. On mõjutajaid, kes kujundavad oma näo publikule. On kasutajaid, kes peidavad oma näo täielikult ja on ka tehnilikud identiteedid – digitaalsed tegelased, keda pole tegelikult olemas, kuid kelle nägu tunneme. Kes on näitusemaskide taga, saab iga külastaja ise mõelda.

Aavasalu sõnul on öeldud, et tema maskid on natuke hirmutavad. „On jah. Aga kui mõtlete internetiasjade peale, siis peavadki hirmutama. Sest see, mis seal toimub, on päris kole,” sõnas ta.

Pole kunagi igav

Küsimusele, kas ta kavatseb maskidega ka edaspidi jätkata, vastas Aavasalu, et esialgu ta puhkaks pisut, kuid oleks tore proovida

kartongist teha ka midagi ruumilist, skulptuurilaadset.

Üks, mida „Maskid ja profilid” järjekordselt tõestas, on, et peagi 75. sünnipäeva tähistav Aavasalu pole kunagi igav. Ta oskab alati üllatada. Nagu ütles Aavasalu õpilane ja kolleeg Indrek Jets: tema stiili tunneb teiste kunstnike kõrval ilmeksimatult ära, aga see, millega ta vaataja ette tuleb, on alati üllatav. Aavasalu sõnul soovitasid lapsed juubelinäitusest rääkides kõigepealt, et pangu ta välja vanad tööd. „See oleks igav olnud, sest ma olen võimeline tegema ning ideid on mul ka küll ja veel,” ütles kunstnik.

Näitus „Maskid ja profilid” jääb Haapsalu kunstikooli galeriis avatuks 28. märtsini.

Lääne-Nigulas tuleb ajalookonverents

Lääne-Nigula kihelkonna ajalookonverents keskendub 1941.–1953. aastale – ühele kõige süngemale perioodile meie ajaloos.

1941. aasta suvesõjast Lääne-maal ja Lääne-Nigulas, sh Palivere lahingust ja Võntküla kokkupõrkest kõneleb sõjaajalugu käsitlevate raamatute autor Hanno Ojalo.

Lääne-Nigula inimkaotustest aastatel 1941–1953 räägib Taebala seltsi juhatuse liige ja Lääne-Nigula kihelkonnaraamatute koostaja Mikk Lõhmus.

2024. aasta detsembris ilmunud mahuka kihelkonnaloos teine osa ilmub selle aasta lõpuks ja konverents on osa selle ettevalmistamisest, käsitledes üht kõige tumedamat osa meie ajaloost. „Väljaandmiskonverents on ehk juba helgem,” ütles Lõhmus. Kui Lääne-Nigula kihelkonnaloos esimene

osa käsitles Lääne-Nigula kihelkonna ajalugu muinasajast teise maailmasõja alguseni, siis teine osa käsitleb 1940.–1990. aastaid.

„Õnneks on inimestelt tulnud tagasisidet, leidub veel mäletajaid, lapsena küüditatud, perekonnaalbumeid ja dokumente. Esivanemate saatuse vastu tuntake huvi,” ütles Lõhmus.

Üksjagu materjali on täiesti uus. „Vidruka, Taebala ja Palivere metsavendlustest ülevaadet ei ole kuskil ilmunud,” märkis Lõhmus.

Töö kihelkonnaloos teise osa kallal hakkas pihta aasta tagasi. Üleskutsele jagada fotosid, dokumente ja mälestusi vastas paar-kümmend inimest. Lõhmus on intervjuuerinud kümnekonda inimest, näiteks sepast koduloolast ja Koela talumuuseumi rajajat Saamo Heldemad, Rõude

muuseumi asutajaliiget, õpetajat ja käsitöömeistrit Helve Telleid ning Lääne-Nigula kirikuõpetajat aastatel 1982–2022 Leevi Reinaru. Nagu raamatu esimesse ossa, nii annab ka teise oma panuse kirikuloolane Priit Rohtmet, kes kirjutab põhjaliku ülevaate 1940.–1990. aastate usuelust.

Lääne-Nigula ajalookonverents peetakse Oru kultuurisaalis 2. aprillil algusega kl 10.30. Algas on sätitud nii, et osaleda saaksid ka kihelkonna koolide õpilased: Palivere, Taebala ja Oru kooli 7.–9. klass.

Lääne-Nigula kihelkonnaraamatu esimene osa on ligi 400-leheküljeline. Teine tuleb Lõhmuse sõnul sama paks. Raamat peaks ilmuma detsembris, täpsemalt kihelkonnanimipühaku päevaks nigula-päevaks.

KAIE ILVES

ESMAABI LAVASTUS

KRIIS KRIIS MIS SIIS

REIGO TAMM
(RO ESTONIA)

EVA KOLDITS

Autor **OTT AARDAM**

HAAPSALU KULTUURIKESKUSES
17. märtsil kell 19:00

Piletid Piletilevist

ARVAMUS

Poks Eesti spordimaastikul

Sageli väidetakse, et poks on sisutu ja toores üksteise tümitamine. „Seni, kuni sõnadega võib inimesele haiget teha, ei ole poks julm,” on aga öelnud Voldemar Panso. Nii ongi.

Teksti autor alustas poksitreeninguid 1960. aastal, toona tegutsenud tuntud poksiteoreetiku ja treeneri Nigul Maatsoo poksikooli õpilasena, treenerite Martin Linnamäe ja Lembit Maureri vahendusel. Toona oli tähtsal kohal poksitehnika detailne omandamine.

Juba eaka mehena ning 5. taseme treenerina (litsents aegunud) olen praegu endiselt veendunud amatöörpoksi, nn olümpiastiili pooldaja. Lisan, et olen palju tänu võlgu oma pojale Tai-vole (4. taseme treener, samuti litsents aegunud), kes on paljude aastate jook-sul omandanud kõik vajaliku poksitreeningute juhendamiseks. Aitäh! Oleme poksi kui spordiala ka Haapsalus tutvustanud, kuid olude sunnil pigem rahvaspordi tasemel, vaid paaril korral näda-las ja mitte aasta ringi.

Teatavasti on poks üks vanemaid olümpiaalasid ning samas väga mitmekülgset, sh peaaegu kõiki lihasegruppe arendav spordiala. Poksijal on taskus vähemalt kolm kaarti – kui ei toimi üks, toimib teine ning vajadusel ka kolmas. Milline neist trumpässaks osu-tub, sõltub igaühe eripärast, kuid eri-ti tähtsatel kohtadel on igati viimistletud tehnika, kavalus-mõttetegevus, hästi koordineeritud liikumine ning muidugi võidutahe.

Lelian, et nn amatöörpoks väärib märksa rohkem tunnustust ja oma kohta Eesti spordimaastikul. Poks on nii sisult kui ka vormilt rusikavõitluse kunst ning ilmselt kopsakaim kivi võitlusspordialade vundamendis üldse.

Võitlusspordist, eeskätt tippspor-dist rääkides on iga sportlase unis-tus pääs olümpiale. Ent tipptasemele jõudmiseks ja seal püsimiseks on iga-ühele antud paraku vähe aega. Mistahes eksimusteks ja ümberõppeks pole lihtsalt aega ja ega viimane üldjuhul eriti õnnestugi. Siit järeldus, et poksija tehnilis-taktikaliste elementide algõp-

ÜLO TELGMAA
endine poksija,
poksitreener,
harrastus-kunstnik

pes ei tohi teha vigu, sest mida Jukule kord õpetatud, valesti tehtud või kogu-ni tegemata jäetud, sellega Juhan peab üldjoontes leppima.

Aastakümneid on Eesti poksijad üri-tanud jõuda vähemalt Euroopa tasemele ja olümpiaringsi, kuid seni on ette näi-data vaid Berliini 1936. aasta olümpia hõbemedal Nikolai Stepulovilt, lisaks Anton Raadiku kuld ja Harald Kanepi hõbe 1939. aastast Euroopa meistri-võistlustelt. Viimane on muide Haap-salu kuldse tennisisti Kaia Kanepi vana-vanaonu. Kõik need poksijad olid lõpp-kokkuvõttes Nigul Maatsoo õpilased.

Nüüd tuleb tunnistada, et poksijate algõppes on tehtud ja tehakse endiselt midagi valesti või pigem jäetakse soo-tuks tegemata. Viimastel aastatel on mul hobitreenerina üpris hea ülevaade Ees-ti poksiringides toimuvast. Seal on teh-nilist praaki küllaga ja ka Eesti meistri-võistluste tasemel. Eelkõige on järelkas-vu tehniline ettevalmistus ebapiisav.

Poks alana eeldab äärmist tähe-lepanu mobiliseerimist, kiiret reaktsiooni, taiplikkust-kava-lust, oskust vastast lugeda, lisaks ka üsna kõrget valuläve. Sageli on määrav psühholoogiline faktor ja väga mahukas tehniline pagas. Poks on võitluskunst, mis eeldab mõneti loo-mingulist lähenemist, nii treenerile kui ka poksihuvilisele. Nii ei ole juhus, et maailma poksitippude hulgas kohtame üsna sageli loomeinimesi (muusikud, kirjanikud, kunstnikud jpt).

Tehnilisi seaduspärasusi, mida peaks valdama iga edasi pürgiv poksihuviline, on umbes 30 (variatsioone mitu korda rohkem). Need jagunevad kahte gruppi – löögitehnikad ja kaitsetehnikad. See-

ga eeldab kogu liikumine poksiringis detailset koolitust. Tundub, et praegu on Eesti klubides poksijate treeningu-te põhirõhk suunatud füüsilise potent-siaali ja funktsionaalsete võimete aren-damisele, mistõttu tehniline tase pole kiita. Peaks aga olema vastupidi.

Poksija pea ei tohi osutuda rusikalöö-kide polügooniks, nagu seda sageli para-ku esineb. Tabavalt on öelnud humorist Raimo Aas: „Poksijal on pea eelkõige selleks, et mõelda, kuidas jalad niiviisi tööle rakendada, et pea pihta ei saaks!”

Poksi olümpiastiili kandepind näib Eestis siiski tasapisi laiene-vat ja seda eelkõige tänu Kale-vi poksiklubi tegevusele, kuid Eesti spordimeedia paraku vaikib sel-lest alast. Juba aastakümneid ei ole Eesti spordi-uudistes poksi kui spordiala käsitletud. Küll aga on vahel teemaks n-ö ida-maised võitlusalad nagu Tai poks, kikk-poks jms. Üldjuhul pole nende aladega tegelevate klubide kasvandikel klassi-kalise poksi tiitlivõistlustele asja. Koge-mustest treenerina väidan, et rida klas-sikalisele poksile omaseid tehnilisi ele-mente on neile pea tundmatud. Lühidalt: mitut isandat teenida pole arukas.

Olen veendunud, et on põhjust taas-elustada nn Nigul Maatsoo poksikool, mida aastatel 1930–1960 peeti üheks täiuslikumaks Euroopas ja Nõukogude Liidus. Maatsoo metoodikas on loogi-ka, see on üheselt arusaadav ka algajale poksihuvilisele. Mis aga põhiline – õpi-tavate tehniliste liigutuste ja elemen-tide kogum vastab ülal mainitud teh-nilistele seaduspärasustele.

Tunnen siinkohal mõningate asjapul-kade ükskõiksust või koguni vastuseisu, sest see olevat vananenud lähenemine. Nõustun täiega, et vana – kuid praegu Eesti poksiklubides rakendatav üritab sama vana, ent invaliidistunud lähene-mist. Siit ka põhjus, miks Eesti poksik-lubide poksijad piirduvad tiitlivõistluste kvalifikatsioonivõistlustel juba aastaid üldjuhul vaid esimese ringiga.

Haapsalu rahvasprint on publiku seas alati populaarne olnud.

Uus motospordisari toob tagasi Haapsalu rahvasprindi

21. märtsil algab Lääne-Ees-tis uus rahvasprindisari nime-ga Ysse Aknad ja Uksed Lääne regiooni karikas. Hooaja viiest etapist esimene sõidetakse Üsses, aga sügisel saavad motospordi-sõbrad taas pärast mitmeaas-tast pausi osa ka Haapsalu rah-vasprindist.

„Kunagi meil oli siin Lääne regiooni sari, mida vahepeal ei tehtud. Mõtlesime, et toome selle uuesti tagasi,” rääkis Lää-ne Elule sarja eestvedaja Kalle Kruusma. Tema sõnul püüab võistlussari pakkuda sõitjaile võimalust end proovile panna eri võistlusklassides ja teekat-teil. Võistlusklasside on kokku 11.

Kui esimene etapp peetakse Üsses, siis 18. aprillil sõidetakse Audrus, 6. juunil aga Ahli kan-di kruusateedel, 19. septemb-ril juba Haapsalu tänavatel ja 3. oktoobril Pärnumaal Libat-ses. Viimase etapi asukoht võib Kruusma sõnul veel muutuda; see võib toimuda hoopis Lää-nemaal.

Haapsalu pole rahvasprindi-võistlust mitu aastat peetud, sest paar raja ääres elanud perekon-da olid ürituse vastu väga nega-

tiivselt meelestatud. „Rääkisi-me Haapsalu aselinnapeaga, et võiks rahvasprindi uuesti taga-si tuua,” ütles Kruusma.

Kruusma meenutas, et Haap-salu rahvasprint oli varasema-tel aastatel Haapsalu majutus-ja toitlustusasutustele majan-duslikult kasulik üritus. Osa-võtjaid ootab korraldaja sarja-le üle kogu Eesti.

Sarja sõidetakse Kruusma sõnul suuremas osas asfaldil, mis lõhub autosid vähem kui kruusaralli. „Loodan, et sõitjaid tuleb,” lisas ta.

„Läänemaa sõitjad üritavad ka stardis olla. Siin on aastaid pausi pidanud Bruno ja Egert Jakobi ka uuesti vaikselt alus-tamas,” ütles Kruusma.

Esimese, 21. märtsil Üsses sõi-detava etapi kohta ütles Kruus-ma, et see on mõnevõrra kurvi-line asfaltkattega rada. „Takis-tused pannakse sisse, et enne kurve hoog maha saada. Peaks sõitjaile meeldima,” kirjeldas Kruusma.

Uuele rahvasprindisarjale pani nimitoetajana öla alla Kruusma tööandja Ysse Aknad ja Uksed.

JUHAN HEPNER

Herilased tõusid eelviimaseks

Kui pärast Haapsalu Herilaste möödunud nädala kodumängu olid Herilased Eesti korvpalliliidu hallataval veebilehel basket-ee olevas turniiritabelis viima-sel kohal, siis nüüd on tabelis-se tehtud muudatus, mis tõstis Herilased eelviimaseks.

Muudetud tabeli juurde on lisatud selgituseks, et Herilas-te lõplik koht selgus vastavalt rahvusvahelise korvpalliliidu FIBA määrusele.

Nii Herilased kui ka võistkond Rock Tartu Terminal said põhi-

turniiril kolm võitu ja 19 kao-tust. Seetõttu arvestatakse võist-kondade paremusjärjestus nen-de meeskondade omavaheliste mängude tulemusel.

Omavaheliste mängude vöi-tude ja kaotuste suhe oli 1:1. Ühe kohtumise võitsid Herila-sed 91:64 ja teise kaotasid 88:67. Omavaheliste mängude korvide vahe oli aga kokkuvõttes parem Herilastel (+6), mis tõstis nad turniiritabelis Rock Tartu Ter-minali ees 11. kohale.

JUHAN HEPNER

Vallik alustas kuuendat tippliiga hooaega

Tuudilt pärit 23aastane ründa-ja Virgo Vallik alustas eelmisel nädalal oma kuuendat hooae-ga Eesti Premium liigas. Seda on rohkem kui ükskõik kellel Läänemaalet pärit mängijaist. Eelmise hooaja järel jagas Val-lik viie hooajaga esikohta Haap-salu jalgpalluri Rimo Hundiga.

Valliku koduklubi Pärnu JK Vaprus kohtus esimeses voorus Paide linnameeskonnaga. Tei-

se poolaja alguse kiireist vära-vaist jäi kodumeeskond 0:2 kao-tusseisu, kuid siis löid suvepea-linna esiklubi mängijad kolm väravat vastu ning saavutasid 450 pealtvaataja ees suurepä-rase võidu.

Vallik sai esimeses hooaja-mängus platsile vahetusest koh-tumise 87. minutil ja kahjuks veel skoorida ei saanud.

JAANUS GETREU

Optimistide hooaeg algas Vahemerel

Eesti noorpurjetajad avasid täna-vuse hooaja Hispaanias Valencias peetud kõrgetasemelisel regatil Optiorange; teiste hulgas võist-les seal ka Haapsalu jahtklubi esindav Elari Teras.

Kahel kvalifikatsioonipäe-val valitses äärmiselt nõrk ja keerutat tuul, mis soosis ker-

gemaid võistlejaid ning muu-tis sõidud taktikaliselt keeruli-seks, kirjutas veebileht puri.ee. Parima eestlasena sai Tormi Vil-liam Kütt Kalevi jahtklubist 408 osaleja seas kokkuvõttes 107. koha. Elari Teras oli eestlastest teisenä 216. kohal.

LÄÄNE ELU

ESPAK

H A A P S A L U

Tallinna mnt 70, Uuemõisa, Haapsalu, Lääne maakond

MÜÜJA-KONSULTANT

TÖÖ KIRJELDUS

- Kaupade müük, vastuvõtt ja väljapanek
- Lao ja müügisala korrashoid
- Klientide sõbralik teenindamine, abistamine ja nõustamine

OOTUSED KANDIDAADILE

- Eesti keele oskus
- Kiire kohanemis- ja õppimisvõime
- Valmisolek meeskonnatööks
- Kliendile orienteeritud, positiivne ja vastutulelik suhtumine

KASUKS TULEB

- Varasem töökogemus sarnasel ametikohal
- Vene keele oskus

Kandideerimiseks saada oma CV ja soovivaaldus!

TULE MEILE TÖÖLE!

LAOTÖÖTAJA-TÕSTUKIJUHT

TÖÖ KIRJELDUS

- Kauba vastuvõtt, -väljastamine, -komplekteerimine
- Asjatundlik ja sõbralik klientide teenindamine
- Lao ja müügiplatsi korrashoid
- Tõstuki juhtimine

OOTUSED KANDIDAADILE

- Eesti keele oskus
- Soov õppida ja omandada uusi teadmisi
- Valmisolek meeskonnatööks
- Valmisolek füüsiliseks tööks

KASUKS TULEB

- Varasem töökogemus sarnasel ametikohal
- Tõstukijuhi lubade olemasolu
- Vene keele oskus

ETTEVÕTE PAKUB

- Sõbralikku ja toetavat meeskonda
- Tööriideid ja muid töövahendeid
- Täistööajaga tööd graafiku alusel
- Stabiilset sissetulekut

Tel: +372 5750 1850

haapsalu@espak.ee

Kevadised veed

JAKOB MÄNDMETS

Aga teda ei olnud. Kogu öö istusin, ootasin. Vahel arvasin kuulvat samme, vahel nagu oleks keegi lahti tõmmanud ukse.

Aga kedagi ei tulnud. See oli vist tuul, mis sahistas pilliroo-lemmetes, võib-olla jooksid hiired, aga võib olla, et arvasin sam-mudeks oma südamelööke.

Kedagi ei tulnud. Jõudis hommik. Siin on midagi juhtunud, mida ma ei mõista. Kuhugi ta ei võinud minna, ilma et oleks sellest mulle kõnelnud. Ma pean midagi tegema, midagi ette võt-ma. Ma pean – niiviisi oodata ei tohi.

Läksin koju ja kõnelesin sel-lest Hintile. „Minu mõistus ei võta seda kinni,” tähendas vanamees. „Ku-hu ta võis minna?” „Teda tuleb otsida.” „Ehk ootaksime veel.”

„Ei, ei,” kisendasin. „Kui ta oleks kuhugi kaugemale läi-nud, kauemaks ajaks, siis oleks ta sellest minule kõnelnud. Sa mine räägi talitajale, et inime-ne on kadunud. Ma käsutan töö-

mehed otsimisele. Kogu vald tu-leb ajada välja.”

Otsisime, otsisime, aga kust otsid sa inimest? Ei suutnud mi-na ega keegi teine näidata kohta, kust otsida. Saatsin mehe Saast-na alevisse pärima, kas ta ei ole seal sugulaste juures. Ka seal ei olnud teda. Saatsin teise mehe Koimetsa Karli poole ääri-veeri küsima – jälle asjata.

Otsiti päev, otsiti teine, otsi-ti kolmas, aga kõigel sellel pol-nud mingit tagajärge.

Kuidas kirjeldan päevi, mis tulid selle järele! Mul ei olnud ra-hu päeval ega und öösi. Ööd läbi mõtlesin: kuhu võis ta minna? Käisin ja liikusin nagu haige, ei kuulnud küsimusi, ei osanud korraldada, sest mul oli mee-les ainult Gerda. Nägin enda ees ta nägu, aga see vaatas hoopis kurvalt, otse appikutsuvalt. Ar-vasin vahel, et kuulen ta häält, ent see muidugi osutus kõrva-de petteks.

Raskus lasus mu ihul, mu hingel, ja keegi ei suutnud mind sellest vabastada silma-pilgukski.

Võib-olla löi ta kahtlema mu armastuses, võib-olla tõusis tal

ema kurb saatus nii elavalt sil-me ette, et ajas ta meeleheitele. Ta tegi enesele otsa.

Ei, ei, ei! Ta ei võinud kuidagi kahelda mu armastuses, sest selleks ei olnud mingit põhjust.

Sageli, küll hommikuti, küll õhtuti, isegi südaöösi jooksin Oruoja, aga ikka oli saun tühi.

6

Paar viimast päeva paistis päi-ke palavalt. Lumi nagu pühi-ti võhmastelt. Metsa all oli see veel küllalt sügav, aga vedu oli ometi võimatu. Hobused vajusid üle selja lumme, ka talveteed ei kandnud. Jõudsid koormaga ko-hale, siis olid loomad märjad, au-rasid ja nende sapsud värisesid. „See ei ole kellegi kuradi töö,” kirusid isekeski veomehed. „Katkesta iseennast ja looma!”

• Võib-olla löi ta kahtlema mu armastuses, võib-olla tõusis tal ema kurb saatus nii elavalt silme ette, et ajas ta meeleheitele. Ta tegi enesele otsa.

Hommikul välja astudes olid korraga keset tihedat auru. Tun-dus, nagu oleksid hingates sisse tõmmanud selget vett.

Ainult mõned üksikud olid tulnud hobusega tööle. Nad ve-dasid talvel teesihile väljaveetud liipripakke kohale.

Läksin teetammi mööda. Ee-mal voogas Viieristi soo. Kogu see lai väli oli muutunud lühikese aja vältel lahvemereks. Võhmad ja kä-tikud paistsid sellest hallist soga-sest massist valgete saartena. Enn tuli mulle vastu. „Tänavu aasta lä-heb järsku. Kui Oruoja veel lahti ei lähe või sinna rüsi koguneb et-te, tõuseb vesi soos küll kõrgeks.”

„Arvad sa, et ulatub raudtee-tammini?”

„Ei või teada, kuidas ilmad edasi kestavad. Igatahes on lund metsas veel küllalt.”

„Kardad, et vesi tammi võiks rikkuda?”

„Seda vist mitte. On ju kait-sevall ees. Aga kui ta peaks val-li ära uhtuma, siis võib ta min-na ka tammile kardetavaks. Pa-rem oleks seda silmas pidada.”

„Ah nii sa arvad! Kui see peaks olema vajalik, võiks ööseks paar meest jääda vahti.”

„Seda oleks küll tarvis. Kes teab, mis kõik võib juhtuda.”

„Mis sa sellega mõtled?” „Ah, niisama. Eks ole ka ini-mesi, kes uue tee vastu vaenu-lised. Olla kuulnud ähvardusi.”

„Kelle poolt?” „Ah, tühja nüüd! Töömehed kõnelesid isekeski: Koimetsa vanamees ütelnud: „Pole te veel sõitnud seda teed! Sõitke enne ja suurustage siis!” Aga see on nii selle koristamata suuga va-nainimese jutt.”

Ilm oli päeva läbi haudjas. Kaskede raagus okstel rippusid tilkade pärliid. Lumi oli pehme kui vaht.

Õhtu eel hakkas udutama. Peagi muutus udu hoogsaks sa-juks. Kogu ilm oli pisarsilmil.

Panin paar noormeest valli vahtima. Ei tarvitse ju ööd läbi seal juures olla, seletasin. Võivad teha eemale laande kuuskede ala-tule, hea küll, kui käivad aju-ti vaatamas, kas vesi ei söö mõ-nest kohast valli läbi. Aga loode-tavasti pole midagi karta.

Mu süda oli väga rahutu ja ras-ke. Ei tarvitse nimetada, et Gerda polnud mu meelest veel ununud. Järgneb

ARRIVA OÜ

MASININIMENE		UNIVERSI-TAS TAR-TUENSIS	KEEDIS	1000.		PAPA	NAATRIUM	TAANI KROON	RIBI	PAREMUS TEISTE EES	TEHISLIK
EESTI KORV-PALLUR (N+ EESN)											
KÕRVA-				LAPSEPÕL- VEMAJA LIHA- LOOMAD							
BOOR		SUHTES, POOLEST MÖTLIK JAATUS					VINGUMINE ... ANGELES				
POOL- KUMMARGIL							JÕGI EUROOPAS EMAIHU				
TERADŽAUL			KAKSIK- VOKAAL VÄÄRIS- GAAS			ETTEVÕT- LUSVORM ... KIVI		ASTAAT "KEVADE" TEGELANE (EESN+N)			
EESTI KIRJANIK (EESN+N)											
KÜBARATEGIJA											
NAISENIMI				ULTRA- VIOLETT FRANT- SIUM			KREEKA KEELES METALLNIIT			1. ...KORD	
P NAABER		LAMETRÜKK OOTEL OLEMA					NORRA KROON EESTI SAAR				
USA END. ANSAMBEL						TÜÜR ÜHE EUROO- PA PEALIN- NA ELANIK					NÕU- KOGULIK KEELEND
L. REBREA- NU ROMAAN				EEMALDA- MINE RÄNDHÕIMU LIIGE (A.J.)							
SAINT, SANKT			TERITAMA, LIHVIMA TÄPSELT (MUUS.)							HAPNIK LÄBEMATU	
NAASEV											
ELAB NAGU ... (MÕNUSASTI)							SINENDUS SUUTÄIS				
KIISULIPS						... OLLA! SAKSA K ARTIKKEL			NÄITEKS MAA KAASLANE		
PIKALT											
1.		LAEVADE RANDUMIS- KOHT LA-BEMOLL									
EESTI KIRJANIK (EESN+N)											
SAMA- VÖRD-				ESIK, KORIDOR							

Eelmise lehe vastus: urukimalane.

KUHU MINNA

• KINO

Haapsalu kultuurikeskuses:
„Õnn on elada me maal” 13. märtsil kl 17.30, 18. märtsil kl 17.30.
„Vihurimäe” 13. märtsil kl 19.30, 14. märtsil kl 13, 18. märtsil kl 19.30.
„Hüppajad” 14. märts kl 11.

• TEATER

Haapsalu kultuurikeskus:
17. märtsil kl 19 esmaabilavastus „Kriis kriis, mis siis”, piletid 31.90/29.90 Piletilevis.
20. märtsil kl 19 suhtekomöödia „Läbikäidav magamistuba”, pilet 31.90 Piletilevis.

• KONTSERT

Haapsalu kultuurikeskuses:
13. märtsil kl 19 Rahel Talts & Marek Talts, pilet 19.- Piletikesku- ses, 23.- enne algust kohapeal.
18. märtsil kl 19 „Kaks suurt”, kla- veril Piret Väinmaa. Piletid 5.-/10.- Piletilevis.

• KOHTUMISÕHTU

Ootame kõiki neljapäeval, 12. mär- sil kell 17.30 Haapsalu raamatu- kogu lugemissaali kohtumisõhtule: külas on kirjanik Kairi Look.

• MUUSEUMID

Haapsalu linnuse muuseum
K–P 10–18. linnus.salm.ee.

Iloni Imedemaa teemakeskus
K–P 11–17. www.salm.ee.

Haapsalu raekoda
R–P 11–17. www.salm.ee.

Raudtee- ja sidemuuseum
K–P 11–17. www.salm.ee.

Ants Laikmaa muuseum
(Kadarpiku küla, Lääne-Nigula):
R–P 11–16. www.salm.ee.

Rannarootsi muuseum
(Sadama 32, Haapsalu)
T–L kl 10–16. Muul ajal ette- tellimisel, tel 5562 3993.
www.aiboland.ee.

Rõude muuseum
1. oktoober – 1. mai
avatud ettetellimisel
roudemuuseum@gmail.com
või telefonil 5683 1203, Maie.

Lihula muuseum
Aprillini 2026 avatud etteteatami-

sel. lihulamuuseum@laaneranna.ee, 5333 8586.

• NÄITUSED

Keskraamatukogu (Posti 3)
trepigaleriis Kristiina Gjardmani maalid 30. aprillini.

Lasteraamatukogus (Wiedemanni 11)
„Peegeldused. Hispaania ja Eesti illustraatorite muinasjutupildid”; teisel korrusel „Eesti Kodud Kadri Roosi piltidel”.

Haapsalu linnagaleriis (Posti 3):
K–P 12–18 grupinäitus „Elu tung” 29. märtsini.

Haapsalu kunstikoolis (Jaani 2):
majagaleriis 28. märtsini May Aavasalu juubelinäitus „Maskid ja profiilid”. Galeriid avatud T–R 14–18, L 12–16. Tasuta.

Lihula muuseumis (Lihula mõis, Linnuse tee 1):
„Lihulas sündinud loodusteadlane Wilhelm Konstantin Frommhold Petersen” püsiekspositsioonis. T–L kell 10–17.

Regionaalhaigla Verekeskus

DOONORIPÄEV LIHULAS

27. märtsil kl 10.30–13.30 Lihula kultuurimajas (Tallinna mnt 1A)

Hakka doonoriks, kui oled terve, puhanud ja söönud, kehakaaluga üle 50 kg, 18–60aastane.

Broneeri aeg edoonor.ee või tule ilma broneeringuta.

Võta kaasa isikut tõendav dokument!

verekeskus.ee

Doonorid ja Sõbrad

HAAPSALU TURG

Olevi puukool müüb laupäeval, 14. märtsil Haapsalu turul toidu-kartulit, porgandit ja mett. Kuiv küttepuu ettetellimisel. Tel 5681 7035. Ütle naabrile ka!

MÜÜK

Sakala linnukasvatus müüb püha-päeval, 15. märtsil LÄÄNEMAA bussipeatustes noorkanu 7.- (palju värve) ja sinise-rohelise ja tumepruuni muneid 10.- (munemist al. aprill lõpp - mai algus).

- 14.00 Risti Krooning
- 14.30 Taebla
- 14.50 Haapsalu Tamrexi parkla
- 15.10 Parila
- 15.40 Martna
- 16.00 Liivi
- 16.20 Kullamaa kirik

Tel 5374 1711.

PUIT

Müüa küttepuid koos veoga. Info 5687 3966, timberexpert@online.ee.

Kask ja kuiv puu alates 65.-, trans-port 3–9 ruumi. Tel 505 5203.

Müüa ehituslikku saematerjali ning voodri- ja põrandalauda. Vedu tasuta. Tel 528 2268.

Vedu hinnas. Müüa kuiva ja märga küttepuid. Pikkus vastavalt soovile. Tel 5666 0431.

Müüa 3meetrise küttepuid: must lepp, hall lepp, kask koos kohaletoo-misega, miinimumkogus 15 tihu-meetrit. Lisainfo tel 5829 3564.

Turba- ja puitbrikett, pelletid, kivisüsi, klotsid, kaminapuud. Kojivedu tasuta. 506 8501.

HOOLI RASKUSTESSE SATTUNUD PEREDEST!

Läänemaa Abikassa ootab heade inimeste ja organisatsioonide annetusi, et toetada raskustesse sattunud peresid Läänemaal.

Annetusi saab teha MTÜ Läänemaa Abikassa kontole **EE592200221046665398**, Swedbank AS.

Teave veebis **www.abikassa.ee**.

E-post **laanemaa.abikassa@gmail.com**.

Soovite õnnitleda oma lähedasi või teile tähtsaid inimesi?

Saatke oma õnnitlused aadressile **le@le.ee** või helistage **473 7111**.

TEENUS

Teostame majade, abihoonete ja aedade ehitusi, tänavakivide paigaldust, võtmed kätte lahendu-sed. Dekkan.ehitus@gmail.com. Tel 5632 7955.

LUMETÖRJE KATUSTELT. kpekatuspesu.ee. 5638 8994.

Korstnapühkimisteenus ja tõmbeprobleemide lahendamine. Korstnapitside ehitus ja remont. Tel 5342 2642.

Katuste renoveerimine/paigaldus. Plekk-, eterniit-, kärg- ja bituumen-katused. Vihmaveesüsteemid, erinevate plekkide paigaldus ja üldehitustööd nii sees kui ka väljas. Saabtehtud OÜ, 5454 0423.

Ohtlike puude raie, võsalõikus ja kruntide puhastus võsast. Helista julgelt ja leiame lahenduse. Tel 5623 0373, Randy.

OTSIN TÖÖD

Otsin siseviimistlus- ja krohvimis-tööd ning väiksemaid üldehitustöid. Tel 5637 1399.

Toimetus kuulutuste sisu eest ei vastuta.

Reklaamisoovid:
reklaam@le.ee

Kuulutused,
teated: le@le.ee

Üldinfo:
info@le.ee

KAKUROD

				6	19		3	10		
	7	3	7			4			11	
40										7
3				4				4		
			15					8		
	8	15	11			13	9	12		
21					19					
				10					11	8
8				11					16	
			6					12		
	4	12					11			
						19				
7					12					
					14				17	4
12				9				9		
			6	3				6		
	37									
			3			4				

...	12	24		7	18		13	29		
13			9				9			11
20			19				17			
	10			3				10		
	6						9			
14				15	23	25				
7			27						21	24
11			21				13			
			13							
	11	20	25					11		
22							16			
				20						
4			9			4	14			10
			12							
6				17						
	16			10			15			

-50% sooduskupong

Tule vaata aega, kui läänlased lendasid!

MOOTORVAGUN DEM 31 "LENDAV LÄÄNLANE", 1935

RAUDTEE- JA SIDEMUUSEUM
Avatud on Imperaatoripaviljon K-P kl 11-17

Raudtee- ja sidemuuseum

Soodusreklaam annab 50% allahindluse ühele külastajapiletile või perepiletile. **Lõika välja ja tule muuseumisse!** Kehtib kuni 3.05.2026

SALM.EE SA Haapsalu ja Läänemaa Muuseumid

TÄHTSAD TELEFONINUMBRID

Hädaabi	112
Riigiinfo telefon	1247
Konsulaarabi	5301 9999
Perearsti nõuandetelefon	1220
Läänemaa haigla registratuur	472 5800
Lasteabi	116 111
Usaldustelefon	126
Läänemaa naiste tugikeskus	504 2300
Haapsalu linnavalitsus	472 5300
Haapsalu loomade varjupaik	523 8957

Lõika välja ja hoia nähtaval.

Teatame sügava kurbusega, et lahkunud on meie kallis **JAAN SUUR** 26.4.1955–9.3.2026.

Leinab õde perega.

Ärasaatmine 13. märtsil kell 14 Hingeviituli matusebüroo ruumides Haapsalus Kalmistu tn 3a.

Sind leinama jääb kodumaja, igatsema koduõu... Sõdalilik kaastunne omastele kalli **JAAN SUURE** kaotuse puhul. Vaikus ja rahu nüüd sinuga, head mälestused jäävad meiega... Vassili perega

Kui Sul on probleem või pole oma muret kellegagi jagada, on Sul võimalus abi saada **LÄÄNEMAA KRIISIABIKESKUSEST**

Psühholoogiline nõustamine 515 9572 / 5560 2367

Esmatasandi psühholoogiline kriisiabi (eesti k) - 5671 4273

Esmatasandi psühholoogiline kriisiabi (vene k) - 552 0094

Nõustamine toimub telefoni teel, veebis või asukoht kokkuleppel nõustajaga, sh Kastani 7, Haapsalu.

Täpsem teave laanemaakriisiabikeskus.weebly.com/

Sõdalilik kaastunne Anneli Pihlametsale armsa **ema** surma puhul. Töökaaslased aktiivravi osakonnast

Tuul puude ladvus tasa kiigub, me vaikes leinas langetame pea...

HINGEVIITUL MATUSEBÜROO

Matusekorraldus Haapsalus ja Läänemaal, matuseteenused ja -tarbed, tuhastamine, haua- ja urnimatused, lahkunu transport surnukuuri (24/7 tel 5800 7504)

BÜROO AVATUD KALMISTU TN 3A, HAAPSALU E-R 10-15

TEL 5850 3340, 5846 1111 **www.hingeviitul.ee** info@hingeviitul.ee

TALLINNA KREMATORIUM

PAKUME KÕIKI MATUSETEENUSEID HAUA-, URNI- JA TUHASTAMISMATUSEID MATUSE VORMISTAMISE VÕIMALUS INTERNETIS KORRALDAME MATUSEID ÜLE EESTI ÖÖPÄEVARINGNE TRANSPORT KAKS KABELIT

www.krematoorium.ee
telefon 623 8808 (24h)
Pärnamäe tee 36
Tallinn

Reakuulutus (iga avaldamine): rida 2,10 (ühes reas 33 tähemärki koos tühikutega), arvestus käib täisridade kaupa; töötusimiskulutus 3.- iga avaldamine. Püsikuulutuse soovist kirjuta le@le.ee. Teated: rida 3,20 (ühes reas 33 tähemärki koos tühikutega), arvestus käib täisridade kaupa. Raam ja paks kiri paberlehes lisavad igaüks hinnale 5 eurot. Rubriik „Kuhu minna”: rida 1,70 (ühes reas 33 tähemärki koos tühikutega), arvestus käib täisridade kaupa. E-post le@le.ee. Leinakuulutus, tänu ja õnnitlus – väike 28.-, suur 54.- (eraisik); väike 34.-, suur 64.- (firma), suur matuseteade – 28.- (eraisik), 34.- (firma)

RAKETT 69

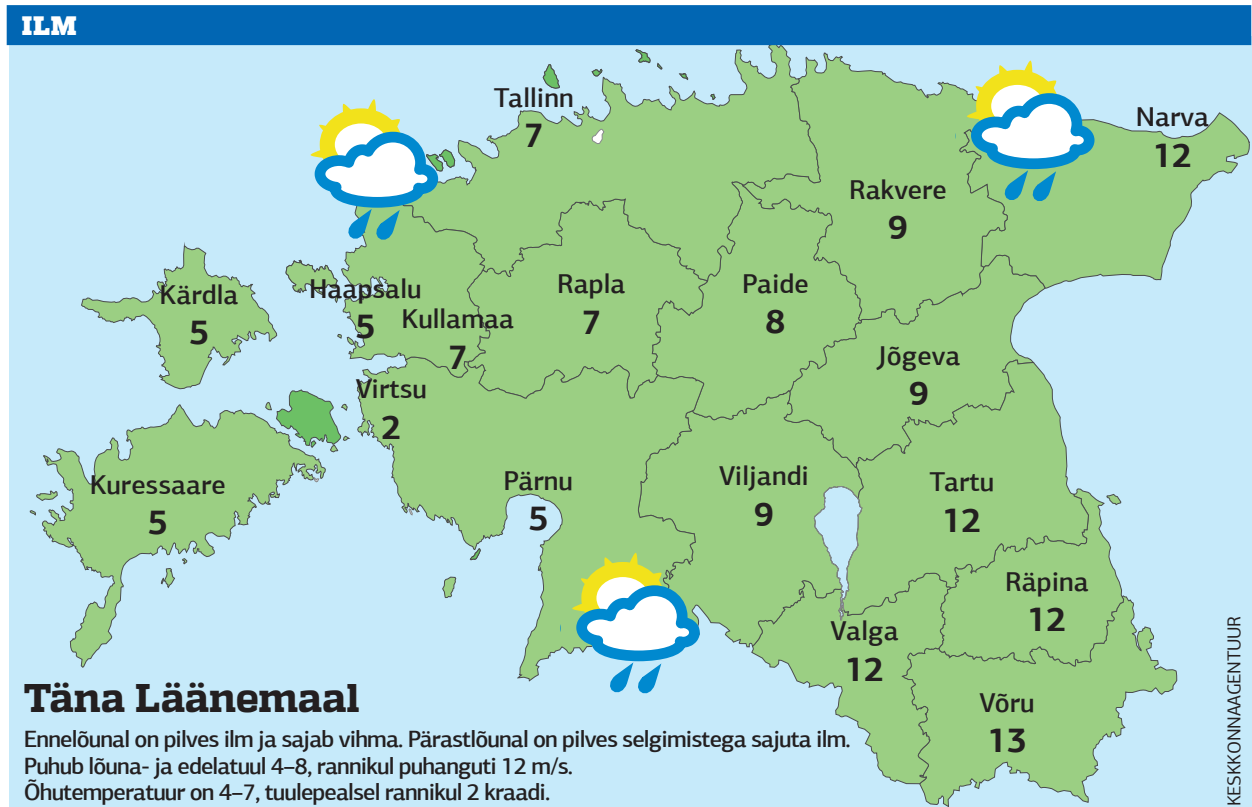
Leiutajate ralli kutsub õpilasi osalema

Teadussaade „Rakett 69” koos partneritega kutsub kooliõpilasi osalema leiutajate rallil. Leiutajate ralli võidusõit toimub kahes vanusegrupis – 4.–6. klassi ja 7.–9. klassi õpilastele. Leiutajate rallil peab 3–5 liikmest ja juhendajast koosnev võistkond looma ja ehitama liikuri, mis läbib ette antud vahemaa võimalikult kiiresti.

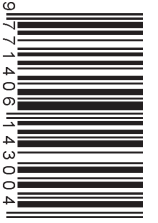
„Sobib registreeruda nii huvialaringiga, kooliga ja esmakordselt ka perega. Kogemused on näidanud, et huvi pereringis tegeleda arendavate teemadega on üha kasvanud,” teatas „Rakett69” produtsent Kalev Smidt. „Hea võimalus end proovile panna ja ka tore-dad auhinnad!”

Kummagi vanusegrupi võitjat premeeritakse 500eurose reisiga vabalt valitud sihtkohta.

Võistlusele saab registreeruda kuni 23. märtsini veebilehel rakett69.ee/ralli. Samal lehel on võimalik tutvuda võistluse reeglitega. Ralli finaali tuleb 9. aprillil Energia avastuskeskuses Tallinnas. **LÄÄNE ELU**

Reede	öö päev 1°...9°	Laupäev	3°...10°	Pühapäev	1°...7°	Esmaspäev	-2°...6°
lõunatuul 6–10 (16) m/s		lõunatuul 4–8 (14) m/s		edeluul 1–7 m/s		kagutuul 2–7 m/s	

VAATA KA
WWW.LE.EE

KOOS ON SOODSAM!

Digi- ja paberlehe tellimiseks võtke ühendust meili teel le@le.ee või telefonil 473 7111.

Kohalikud uudised
seitse päeva
nädalas

INISHMAANI IGERIK

Lavastaja Diana Leesalu

24. MÄRTSIL
HAAPSALU KULTUURIKESKUSES

ugala.ee

PLASTO

PLASTO 35!

SOODUSTUSED KUNI 25 %

SÜNNIPÄEVAKAMPAANIA

KÜLASTA PLASTO HAAPSALU ESINDUST!

TEHNIKA 18, UUEMÕISA, HAAPSALU

www.plasto.ee

KASTANI

AVATUD IGA PÄEV 8-22

METSA

Viinamarja MIX 500g	3,38/kg	1,69
Kanaborš Põltsamaa, 530g	3,75/kg	1,99 Tavahind 3,99
Sulatatud juust Hiirte, 185g	6,43/kg	1,19 Tavahind 1,79
Kevadine keeduvorst Maks & Moorits, 300g	3,30/kg	0,99 Tavahind 1,59
Broileri poolkoivad marinaadis Maks & Moorits, 600g	4,17/kg	2,50 Tavahind 3,90
Pereviiner Rakvere, 900g	3,32/kg	2,99 Tavahind 3,90
Lastevorst Rakvere, 600g	4,99/kg	2,99 Tavahind 3,90

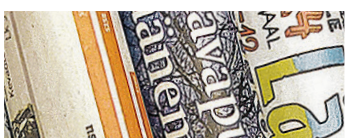
Kastani Ostukeskus - Kuuse 28 / Metsa pood - Metsa 28

REINPAUL

OSTAME KASVAVAT ja LADUSTATUD VÕSA

Raiume võsast puhtaks kraavid, tee- ja põlluaäred, leplikud, haavikud jne.

Info tel 5593 3899, kaido@reinpaul.ee
www.reinpaul.ee

Siin võiks olla teie reklaam!

Võtke ühendust reklaam@le.ee.